

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № ФО-1

София, 10.01.2012 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ

ДО
КМЕТА НА ОБЩИНАТА

С настоящите указания се определят основните насоки за съставянето и изпълнението на бюджета на общината за 2012 година на основание чл. 28 от Закона за устройството на държавния бюджет (ЗУДБ), чл. 15 от Закона за общинските бюджети (ЗОБ), във връзка с разпоредбите на Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2012 г. и разпоредбите на Постановление № 367 от 2011 година на Министерския съвет (ПМС) за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2012 г.

С чл. 10, ал. 1 от ЗДБРБ за 2012 г. са приети размерите на взаимоотношенията между централния бюджет и бюджетите на общините за 2012 г. под формата на обща субсидия за делегираните от държавата дейности, трансфери за местни дейности (обща изравнителна субсидия, трансфер за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища) и целева субсидия за капиталови разходи.

Кметът на общината съставя и внася проекта на общински бюджет, а общинският съвет го приема в съответствие със сроковете, указани в чл. 11 и чл. 12 от Закона за общинските бюджети (ЗОБ). Общинският бюджет се представя в областните поделения на Сметната палата и в Министерството на финансите в срок до един месец след приемането му от общинския съвет.

С приемането на бюджетите за 2012 г., общинските съвети утвърждават всички извънбюджетни сметки и фондове по Приложение № 8 към § 28 от Преходните и заключителните разпоредби (ПЗР) на ЗДБРБ за 2012 г.

Бюджетите на общините се съставят в лева по пълна бюджетна класификация в съответствие с приходните и разходните параграфи, дейностите, групите и функциите на държавния бюджет, определени с Единната бюджетна класификация (ЕБК) за 2012 година.

При съставянето на бюджета, препоръчваме залагане в разходната част на средства за разплащане на просрочени задължения от предходни години (особено при наличие на преходни остатъци). Обръщаме внимание, че е необходимо да се предприемат предвидените от закона действия за събиране на просрочените вземания, като **оценените реални** постъпления от тях през 2012 г. също следва да бъдат заложи в бюджета.

I. СОБСТВЕНИ ПРИХОДИ

В частта на собствените приходи се предвиждат приходите от:

- имуществени и други данъци;
- местни такси, чиито размери се определят от общинските съвети;
- постъпления от продажба на общински нефинансови активи, приходи и доходи от собственост, приходи от глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, дарения и помощи от страната и чужбина и други неданъчни приходи с общински характер.

Собствените приходи на училищата, детските градини и обслужващите звена, прилагащи системата на делегираните бюджети, се планират от съответните директори. Тези средства може да постъпват директно по банкови сметки на съответните звена или по бюджетната банкова сметка на общината, след което им се предоставят.

Приходите на училищата, детските градини и обслужващите звена се планират в раздел приходи в бюджетната бланка за делегираните дейности.

II. ТРАНСФЕРИ

За делегираните от държавата дейности в този раздел се посочват **общата субсидия** за делегираните от държавата дейности по чл. 10, ал. 1 от ЗДБРБ за 2012 г. и частта (размерът) на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, приета с чл. 10, ал. 1 от ЗДБРБ за 2012 г., които са предвидени за финансиране на обекти в делегираните от държавата дейности.

За местните дейности в раздела се посочват трансферите за местни дейности (обща изравнителна субсидия и трансфер за зимно поддържане и снегочистване на общински пътища), определени с чл. 10, ал. 1 от ЗДБРБ за 2012 г. и частта (размерът) на средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, които са предвидени за финансиране на обекти в местните дейности, включително за изграждане и основен ремонт на общински пътища.

Разпределението по тримесечия на общата субсидия за делегираните от държавата дейности и целевата субсидия за капиталови разходи (без средствата за изграждане и основен ремонт на общински пътища) се извършва в съответствие с чл. 13 от ЗДБРБ за 2012 година.

Балансирането на общинските бюджети с временни безлихвени заеми от републиканския бюджет не се допуска.

III. ФИНАНСИРАНЕ

В този раздел се посочват преходните остатъци към 31.12.2011 г.

В частта на финансирането се разчитат и средствата, които ще се получат (усвоят) през 2012 г. от поемането както на нов дълг, така и на дълг, поет от предходни години, включително и погашенията на главницата по него.

IV. РАЗХОДИ

Бюджетните кредити за **делегираните от държавата дейности** не могат да бъдат по-ниски от определените в чл. 10, ал. 1 от ЗДБРБ за 2012 г. и в Приложение № 6 към ЗДБРБ за 2012 година средства и се формират съгласно приложение № 1 на настоящото указание.

Делегираните от държавата дейности се финансират съгласно натуралните и стойностни показатели, определени в **Решение № 265** на Министерския съвет от 2011 г. (изм. и доп. с РМС № 668 от 2011 г. и **РМС № 805 от 2011 г.**) за разделение на дейностите,

финансирани чрез общинските бюджети на местни и делегирани от държавата и за определяне на стандарти за финансиране на делегираните от държавата дейности през 2012 г.

Средствата от преходния остатък от 2011 г. за финансиране на делегираните от държавата дейности се планират и разпределят в същите функции и дейности по бюджета за 2012 година.

Средствата от преходния остатък в местните дейности към 31.12.2011 г. се разпределят по съответните функции, дейности и разходни параграфи по бюджета за 2012 година, съобразно решението на общинския съвет.

Преходният остатък, формиран от неусвоени средства от предоставени през 2011 г. целеви субсидии за капиталови разходи и целеви трансфери по бюджетите на общините, се разходва за **същата цел** до края на 2012 година.

Разходите по обслужването на общинския дълг (такси, лихви, комисионни и др.) се планират в разходната част на бюджета във **функция IX. Разходи неклассифицирани в другите функции** по съответните разходни параграфи.

По функции за делегираните от държавата дейности и за местните дейности:

Средствата за заплати за 2012 г. за делегираните от държавата дейности се определят в съответствие с разпоредбите на § 5 от Преходните и заключителните разпоредби на ПМС № 367 от 2011 година.

1. Функция „Общи държавни служби”

Дейност 122 „Общинска администрация”

Средствата за финансиране на общинската администрация са определени на база единни стандарти за изчисляване на средствата за заплати по групи общини за минимално кадрово осигуряване на делегираната от държавата дейност „Общинска администрация”, приети с **Решение № 265** на Министерския съвет от 2011 г. (изм. и доп. с РМС № 668 от 2011 г. и **РМС № 805 от 2011 г.**). При изчислението са взети предвид промяната на населението по постоянен адрес, на броя на кметовете на населени места и броя на кметските наместници.

В рамките на средствата по единните стандарти, кметовете определят индивидуалните възнаграждения на служителите в администрацията в съответствие с действащата нормативна уредба.

Напомняме, че от предвидените средства по единните стандарти и от преходните остатъци следва да бъдат отделени средства за изплащане на неизплатени заплати от 2011 година, както и средства за изплащане на обезщетения за придобито право на пенсия и за неизползван платен годишен отпуск за лицата, на които предстои пенсиониране през 2012 година.

В *местните дейности* на функцията се предвиждат разходите за издръжка и възнагражденията на председателя на общинския съвет и общинските съветници, размера на средствата за издръжка на общинската администрация, за капиталови разходи и др.

2. Функция „Отбрана и сигурност”

Делегирани от държавата дейности

В *дейност 219 „Други дейности по отбраната”* се планират и отчитат средства за:

- възнаграждения, осигурителни вноски от работодателя и средства по Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ) на техниците на Пунктовете за управление и Радио-предавателните центрове;

- възнаграждения, осигурителни вноски от работодателя, средства по ЗЗБУТ, работно облекло и тонизиращи напитки за нощни дежурства на денонощните оперативни дежурни;

- издръжка на военните отдели;

- издръжка на Пунктовете за управление и Радио-предавателните центрове.

По **дейност 239 „Други дейности по вътрешната сигурност“** се планират и отчитат средства за:

- материално стимулиране на обществените възпитатели;

- издръжка на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните;

- издръжка на Центровете за социална превенция и Консултативни кабинети;

- възнаграждения на членовете на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните;

- заплати, осигурителни вноски от работодателя и издръжката на Областните съвети по наркотични вещества и на Превантивно-информационните центрове;

- заплати, осигурителни вноски от работодателя и средства по ЗЗБУТ на секретарите на местните комисии за борба с трафика на хора;

- издръжка на Детските педагогически стаи;

- издръжка на районните инспектори /кварталните отговорници/;

- издръжка на заведенията за отрезвяване;

- издръжка на Домовете за временно настаняване на пълнолетни лица.

В **дейност 282 „Отбранително-мобилизационна подготовка, поддържане на запаси и мощности“** се разчитат средства за отбранително-мобилизационни мероприятия, за организиране на подготовката и защитата на служителите и населението при положение на война, при военно и извънредно положение, за планиране и поддържане на военновременна система за управление, за колективните средства за защита.

В **дейност 283 „Превантивна дейност за намаляване на вредните последствия от бедствия и аварии“** се отчитат средствата, преведени по решения на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет (МКВП) през 2012 г. като трансфер по §31-18 от централния бюджет. Включват се и преходните остатъци от предоставени през 2011 г. средства по Решения на МКВП.

В **дейност 284 „Ликвидиране на последици от стихийни бедствия и производствени аварии“** се отчитат средствата, преведени по решения на МКВП през 2012 г. като трансфер по §31-18 от централния бюджет. Включват се и преходните остатъци от предоставени през 2011 г. средства по Решения на МКВП.

Дейност 285 „Доброволни формирования за защита при бедствия“.

Средствата се предоставят на общините на основата на писмо от кмета на общината, съгласувано с Министерството на вътрешните работи – Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ за вписаните в Регистъра на доброволните формирования за предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и извънредни ситуации.

Местни дейности

По **дейност 239 „Други дейности по вътрешната сигурност“** се планират и отчитат средства за звена „Общинска полиция“.

В **дейности 283 „Превантивна дейност за намаляване на вредните последствия от бедствия и аварии“** се предвиждат и отчитат средствата за осигуряване дейностите по плана за защита при бедствия.

В дейност 284 *“Ликвидиране на последици от стихийни бедствия и производствени аварии”* се планират средства за неотложни и непредвидени разходи, свързани със защитата на населението.

3. Функция „Образование”

Делегирани от държавата дейности

В дейност 311 *„Целодневни детски градини и обединени детски заведения”*(ЦДГ и ОДЗ) се планират и отчитат *разходите за обучението и възпитанието на децата от 1 до 6 г.* Те включват средствата, определени с формулата, на база стандартите за дете в група към ОДЗ, дете от 3 до 5 г. в ЦДГ и дете в подготвителна група (на 5 и 6 г.) в ЦДГ. Първите два стандарта включват средства за заплати, други възнаграждения на персонала, осигурителни вноски, средства за квалификация на педагогическия персонал и средствата по ЗЗБУТ. Третият разходен стандарт за дете в подготвителна (целодневна или полудневна) група към детска градина включва средствата за заплати, други възнаграждения на персонала, осигурителни плащания, издръжка - средствата за осигуряване условия за обучението и възпитанието на децата, за квалификация на педагогическия персонал и по ЗЗБУТ.

В дейност 312 се планират и отчитат текущите разходи за децата в **специалните детски градини**, а в дейност 318 - текущите разходи за децата от целодневни или полудневни подготвителни групи към училище.

Допълнително над единните разходни стандарти в тези дейности се включват средствата, получени по добавките за подпомагане храненето на децата от подготвителните групи и за децата на ресурсно подпомагане, интегрирани в ЦДГ. Съгласно Забележка 2 в Приложение № 5 към чл. 4 от РМС № 265 от 2011 г., не по-малко от 40 на сто от размера на *добавката за дете/ученик на ресурсно подпомагане* се изразходва за създаване на подкрепяща среда, свързана с подпомагане на обучението на тези деца.

В *дейностите 321, 322, 324 и 326* се планират и отчитат всички разходи на училищата – **специални, общообразователни, спортни и професионални**. Средствата по единните разходни стандарти за ученик от съответния вид училище в различните форми на обучение се разпределят чрез формула и се включват в бюджетната дейност, в която се отнася училището.

Директорът на училището може да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, в т.ч. и по дейности. Промените, следва да се извършат при режим на уведомяване на първостепенния разпоредител с бюджетни кредити за това.

В дейност 322 при финансиране на общообразователните училища от 2012 година е въведен нов модел на групиране на общините и те са разпределени в 7 групи със съответните единните разходни стандарти. Запазен е размерът на стандарта от 2011 година на общините, при които в резултат на новия модел на групиране е налице намаление на единния разходен стандарт за общообразователни училища,

През 2012 г. допълнително над средствата по единните разходни стандарти в училищата се включват и средствата по добавките за:

- а/ подпомагане храненето на учениците от I до IV клас;
- б/ учениците на ресурсно подпомагане, интегрирани в училище;
- в/ целодневна организация на обучение и столово хранене на пътуващите ученици към средишните училища;
- г/ целодневна организация на учебния ден за обхванатите в I клас и II клас ученици;
- д/ защитените училища;
- е/ за подобряване на материално-техническата база на училищата за ученик в редовна форма на обучение.

Целевите средства за извънкласни и извънучилищни дейности в размер на 14 лв. за ученик се разпределят от ПРБК между училищата и обслужващите звена – извънучилищни педагогически учреждения. При условие, че ПРБК не финансира извънучилищни педагогически учреждения, то средствата следва да се разпределят изцяло между училищата за извънкласни дейности. Няма задължение за ПРБК да разпределя тези средства по формулата.

В единните разходни стандарти по образование **не се включват** средствата за стипендии на учениците, за учебници и учебни помагала за децата от подготвителните групи и за учениците до VII клас, за закрила на децата с изявени дарби, за безплатния превоз на учениците до 16-годишна възраст, за компенсиране на част от транспортните разходи на педагогическия персонал, за финансиране на здравни кабинети в училища и детски градини, за спорт за всички.

Предвидените целеви средства за учебници и учебни помагала за децата от подготвителните групи и за учениците до VII клас, за закрила на децата с изявени дарби се превеждат на общините като обща субсидия за делегирани дейности (§31-11). Средствата по националните програми се осигуряват като обща субсидия за делегирани дейности (§31-11), с изключение на целевите трансфери (§31-18) за дейностите по модул „Оптимизиране на училищната мрежа”.

В **дейност 332** се планират и отчитат всички разходи на **общезитията**.

В **дейност 337** се планират и отчитат разходите на извънучилищните педагогически учреждения: средства за заплати, други възнаграждения на персонала, осигурителни вноски и част от издръжката – средства по ЗЗБУТ и за квалификация на педагогическия персонал. Единствено за обсерваториите се планират и отчитат и средства за издръжка.

В **дейност 389** се отчитат средствата за **безплатен превоз на учениците** до 16-годишна възраст, включително разходите за ученическите микробуси – за заплати, други възнаграждения и плащания на персонала, осигурителни вноски на шофьорите на училищните микробуси, разходи за горива, винетки, застраховки и др. Тези разходи се финансират с целеви трансфери (§31-28) от централния бюджет и от собствени приходи на общините.

В делегираните от държавата дейности по образованието могат да се планират и капиталови разходи.

По решение на ПРБК целеви средства могат да се делегират на училищата. Когато ПРБК прехвърля разходните ангажименти на училището (напр. разходите за възнаграждения и осигуровки на шофьорите на училищни микробуси) по дадена дейност, които са негова отговорност, той следва да прехвърли и средствата, които е получил за тази цел.

Министърът на финансите по предложение на министъра на образованието, младежта и науката може да предостави неполучения дължим трансфер от ПРБК по бюджета на училището, детската градина или обслужващото звено като трансфер чрез бюджета на Министерството на образованието, младежта и науката.

Общините следва да изпратят Справка за необходимите средства за 2012 година за заплащане на част от превозните разходи на педагогическия персонал в делегираните от държавата дейности (**Приложение № 2**) и утвърдения списък на длъжностите и лицата, които имат право на заплащане на част от превозните разходи. Справката се изпраща в срок до **28 февруари 2012 г.** само по електронна поща на адрес: **m.moteva@minfin.bg**.

Местни дейности

В **дейност 311** се планират и отчитат разходите в целодневните детски градини за *издръжка*, включително електроенергия, вода, отопление, храната на децата и др.

В **дейностите 314 и 315** се планират и отчитат разходите за обучението и възпитанието на децата в **полудневните и сезонни детски градини**.

В **дейност 336** се планират и отчитат разходите за **дейност „Столове“**. Режимните разноски за ученическото хранене включват разходите за заплати, осигурителни вноски и издръжка.

В **дейност 337** се планират и отчитат разходите на **извънучилищните педагогически учреждения**, разкрити по решение на общинския съвет. Тук се включват разходите за **издръжката** за извънучилищните педагогически учреждения, разкрити по Закона за народната просвета.

В местните дейности по образованието могат да се планират и капиталови разходи.

При изпълнение на бюджета в делегираните от държавата дейности по образование:

Установените превишения на постъпленията над плащанията по бюджетите на училищата, детските градини и обслужващите звена, прилагащи система на делегирани бюджети, централизирани към 31.12.2011 г. по сметките на общините, както и дължимите към бюджетите им средства, непреведени от ПРБК към 31 декември 2011 година., **следва да бъдат възстановени/предоставени по сметките на училищата, детските градини и обслужващите звена не по-късно от 30.01.2012 г.**

4. Функция „Здравеопазване“

Делегирани от държавата дейности

В **дейност 431 „Детски ясли, детски кухни и яслени групи към ОДЗ“** – в рамките на средствата по единните разходни стандарти се планират и отчитат средства за заплати, други възнаграждения, осигурителни вноски от работодателя и средства за издръжка по ЗЗБУТ.

В **дейност 437 „Здравен кабинет в детски градини и училища“** в рамките на средствата по единните разходни стандарти се планират и отчитат средства за заплати, други възнаграждения, осигурителни вноски от работодателя и издръжка на кабинетите.

В **дейност 469 „Други дейности по здравеопазването“** в рамките на средствата по единните разходни стандарти се планират и отчитат средствата за възнаграждения на медиатори, осигурителни вноски от работодателя и средства по Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

В делегираните от държавата дейности по здравеопазването могат да се планират и капиталови разходи.

В **дейност 469** при изпълнението на бюджета се отчитат и средствата за лекарствата на ветераните от войните, лекарствените средства на военнопострадалите и военноинвалидите, пътните разходи на правоимащите болни и средствата за командировките на експертите от ТЕЛК .

Справката за фактически разходвани средства за лекарства на ветераните от войните (**Приложение № 3**), Справката за фактически разходвани средства за лекарствени продукти на военноинвалидите с 50 и над 50% намалена работоспособност (**Приложение № 4**), Справката за фактически разходваните средства за лекарствени продукти на военноинвалидите с намалена работоспособност до 50 на сто и военнопострадалите (**Приложение № 5**) и Справката за разходите за командироване на експертите от ТЕЛК от друга община при освидетелстване на лица, живеещи на територията на тяхната община (**Приложение № 6**) се **изпращат в Министерството на финансите до 10-о число на**

месеца, следващ отчетното тримесечие, а за четвъртото тримесечие - не по-късно от 7 декември 2012 г., сканирани и на хартиен носител с подпис на кмета и печат на общината. Справките се изпращат и **по електронен път във формат на Excel** на електронна поща на съответния отговорник от дирекция „Финанси на общините” за общината.

Местни дейности

В **дейност 412 „Многопрофилни болници за активно лечение”** – се планират и отчитат предоставените *по решение на общинския съвет* средства за осъществяване на болнична помощ за дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване или програми.

В **дейност 419 „Центрове за психично здраве”** – се планират и отчитат предоставените *по решение на общинския съвет* средства за осъществяване на болнична помощ за дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване или програми.

В **дейност 431 „Детски ясли, детски кухни и яслени групи към ОДЗ”** – се планират и отчитат разходите за издръжка и капиталовите разходи на детските ясли и детските кухни.

5. Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи”

Делегирани от държавата дейности

Определените средства по единни стандарти за съответната дейност осигуряват разходите за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, осигурителни вноски от работодатели и издръжка.

За разчетени със ЗДБРБ за 2012 г. места в специализираните институции и социални услуги в общността, но неразкрити за съответното тримесечие на 2012 г., **се представят справки (Приложение № 7)** - сканирани и на хартиен носител с подпис на кмета и печат на общината. Справките се изпращат и **по електронен път във формат на Excel** на електронна поща на съответния отговорник от дирекция „Финанси на общините” за общината.

Местни дейности

От 2012 г. в **дейност 524 „Домашен социален патронаж”** се отразяват разходите само за този вид дейност.

В **дейност 525 „Клубове на пенсионера, инвалида и др.”** се предвиждат и отчитат разходите на клубовете, а в **дейност 532 „Програми за временна заетост”** – разходите за издръжка по програмата.

В **дейност 589 „Други служби и дейности по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта”** се планират и отчитат разходите за трапезарии и други социални услуги. Тук се включват и разходите за домовете за социални грижи, разкрити с *решение на общинския съвет* като местна дейност.

6. Функция „Почивно дело, култура, религиозни дейности”

Делегирани от държавата дейности

В **дейност 713 „Спорт за всички”** се отчитат целевите средства за подпомагане на физическото възпитание и спорта, предоставени на общините за общинските детски градини и училища по реда на ПМС № 129 от 11.07.2000 г. за определяне на минимални диференцирани размери на паричните средства за физическо възпитание и спорт. Те се предоставят на общините като обща субсидия за делегираните от държавата дейности и се отчитат по съответните разходни параграфи, съгласно одобрените от МОМН проекти на училищата и детските градини.

Неизразходваните целеви средства от 2011 г. за спортни дейности на учениците и на децата в детските градини не се възстановяват в централния бюджет, а се използват за същите цели през 2012 година.

Дейност 738 „Читалища”

Субсидията по бюджета на общината за читалищна дейност се разпределя между читалищата на територията на съответната община от комисия, съгласно разпоредбите на чл. 23, ал. 1 от Закона за народните читалища (ЗНЧ). *Препоръчваме* на комисията, *при разпределяне* на средствата по читалища, да задели резерв за изплащане на обезщетения за придобито право на пенсия и за неизползван платен годишен отпуск за читалищни служители, на които предстои пенсиониране през 2012 година.

Във връзка с изпълнението на Програма „Глобални библиотеки” за 2012 г. Министерство на културата ще уведоми общините за разпределението на допълнително субсидираната численост по читалища.

Общините следва да представят заедно с бюджета си Справка за разпределение на субсидията за 2012 година по читалища (**Приложение № 8**). Справката се изпраща и по електронен път на E-mail: **e.petkova@minfin.bg**.

Общините следва да изискват от читалищата да представят отчет за изразходваните бюджетни средства, предоставени им под формата на субсидия, по съответните разходни параграфи на ЕБК за 2012 г., в сроковете (месечни, тримесечни, годишни), в които се изисква отчетността на всички останали звена.

Дейност 739 „Музеи, художествени галерии, паметници на културата и етнографски комплекси с национален и регионален характер” и дейност 751 „Библиотеки с национален и регионален характер”

В рамките на определените средства по стандарти за съответния културен институт (библиотека, музей, художествена галерия) се разпределят разходите за заплати, други възнаграждения и плащания за персонала, осигурителни вноски от работодатели и издръжка. Министерството на културата ще уведоми общините през 2012 година за промените в субсидираната численост на общински културни институти.

Обръщаме внимание, че субсидираната численост е натурален показател, съгласно който се определя годишния размер на средствата за финансиране на съответния общински културен институт. В рамките на тези средства се определя числеността на щатния персонал, като тя може да е по-малка, равна или по-голяма спрямо разчетената по закон субсидирана численост.

Местни дейности

В местните дейности се предвиждат средства за финансиране на дейности по почивно дело и социален отдих; детски и специализирани спортни школи; театри, филхармонични дружества, оркестри и ансамбли, музеи, художествени галерии, паметници на културата и етнографски комплекси с местен характер; радиотранслационни възли; обредни домове и зали; зоопаркове; градски библиотеки и други дейности по културата.

В дейност 745 "Обредни домове и зали" по §42-14 "Обезщетения и помощи по решение на общинския съвет" се отчитат предвидените с решение на общинските съвети средства за подпомагане разходите за погребения.

На основание чл. 59, ал. 2 от Закона за физическото възпитание и спорта, по *решение на общинския съвет*, общините могат да подпомагат със средства от собствени приходи спортни организации, чиито седалища и дейност са на територията на общината, като конкретизацията на разходите се определя с решението за приемане на бюджета.

Съгласно чл. 63, ал. 3 от Закона за физическото възпитание и спорта, общините **не могат** да предоставят субсидии за подпомагане на спортни организации, които не са регистрирани като юридически лица с нестопанска цел в обществена полза.

7. Функция „Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда”

Разходите, свързани с изграждането, ремонта и поддържането на **уличната мрежа, включително и на прилежащите ѝ тротоари и площадни пространства**, следва да се планират и отчитат в ***дейност 606 „Изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежа”***. В съответствие с реда по чл. 30 от Закона за пътищата, в тази дейност се планират и отчитат горепосочените разходи на общината и за улици, които едновременно са участъци от републикански пътища. В същата дейност се попълва и натуралния показател ***„дължина на уличната мрежа-км.”***.

Във връзка със задължението на кметовете на общини да осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти - общинска собственост, съгласно чл. 6, ал.3 от Закона за енергетиката, в ***дейност 604 „Осветление на улици и площади”*** се планират и отчитат разходи за заплати, възнаграждения и осигурителни вноски на персонала. В същата дейност се попълва натуралния показател ***„площ на урбанизираната територия - кв.км”***, данните за който трябва да бъдат съгласувани със съответната техническа служба в общината.

В ***дейност 622 „Озеленяване”*** се попълва натурален показател ***„зелени площи - кв.м.”***

При изпълнение на бюджета, във функцията се отчитат и средствата за финансово осигуряване изграждането на жилища, дадени в обезщетение на собственици на недвижими имоти, отчуждени по реда на Закона за териториално и селищно устройство (отменен) или на Закона за собствеността по цени съгласно отменената Наредба за цените на недвижимите имоти, както и за жилища на лицата, работили в строителството по реда на отмененото ПМС № 70/1980 г. (ПМС № 433/2001 г.). Предвидените в централния бюджет средства за покриване на разлики в стойността на жилищата, дадени в обезщетение на собственици на отчуждени недвижими имоти, се отпускат ежемесечно от Министерството на финансите въз основа на **писмено искане**, направено от общината с приложени разходооправдателни документи (Протоколи обр. 19 и Сметка 22) за извършено, но неразплатено строителство на жилищен обект в частта, припадаща се за тези жилища.

8. Функция „Икономически дейности и услуги”

Средствата от целевата субсидия за капиталови разходи, предназначени за изграждане и основен ремонт на общински пътища, следва да се отчитат по ***дейност 832 „Служби и дейности по поддържане, ремонт и изграждане на пътища”*** и в документацията за капиталови разходи се отразяват във ***Функция 08: "Икономически дейности и услуги", Група "Транспорт и съобщения"***. В същата дейност се попълва натуралния показател ***„дължина на местни общински пътища - км.”***

Разходите, свързани със задълженията на общините по Закона за защита на животните за осъществяване на дейностите по овладяване популацията на безстопанствените животни, се планират и отчитат в ***дейност 878 „Приюти за безстопанствени животни”***, група „Други дейности по икономиката”.

При изпълнение на бюджета, в ***дейност 898 "Други дейности по икономиката"*** се отчитат изразходваните средства по реда на Наредбата за определяне на реда за изплащане от държавата на присъдена издръжка (НОРИДПИ), приета с Постановление № 167 на Министерския съвет от 17.06.2011 г. (ДВ, бр. 48 от 2011 г.) Средствата за изплащане на присъдена издръжка, които са предвидени в централния бюджет, се предоставят като обща субсидия за *финансиране на делегираните от държавата дейности* въз основа на действително извършени разходи, съобразно попълнена Справка

за фактически изплатените средства за тази цел, съгласно приложения образец - **Приложение № 9**, ведно с разшифровка на сумите на ред „Други”, ако има такива, по образец - **Приложение № 9а**. Справката се изпраща в Министерството на финансите **до 10-о число на месеца**, следващ отчетното тримесечие, а за четвъртото тримесечие - не по-късно от 7 декември 2012 г. на хартиен носител с подпис на кмета и печат на общината. Справките се изпращат и във формат на Excel на електронната поща на съответния отговорник от дирекция „Финанси на общините” за общината. Средствата, възстановени по реда на чл. 14, ал. 2 от НОРИДПИ, се отчитат в намаление на разходите на общината. Министерството на финансите прихваща тези средства от подлежащата на предоставяне субсидия за действително извършени разходи за изплащане на присъдена издръжка, като наличните към 31 декември 2011 г. средства по бюджетите на общините, възстановени по реда на чл. 14, ал. 2 от НОРИДПИ, остават като преходен остатък и се използват през 2012 г. за същата цел.

Определеният със ЗДБРБ за 2012 г. максимален размер на присъдена издръжка, която се изплаща от държавата за сметка на неизправния длъжник, е 60 лв. Държавата се смята за присъединен вискател за частното държавно вземане за изплатената по реда на НОРИДПИ издръжка. Длъжникът чрез съдебния изпълнител възстановява по бюджета на съответната община платената по реда на НОРИДПИ издръжка, заедно със законната лихва, начислена за периода, през който е изплащана издръжката. Разходите за такси, разноски и за лихви по изпълнителното дело **не се изплащат** от общината. Те се събират от длъжника чрез съдебния изпълнител.

КАПИТАЛОВИ РАЗХОДИ

В съответствие с разпоредбите на чл. 12, ал. 1 и 2 от ЗДБРБ за 2012 г., при разработването и представянето за утвърждаване на документацията за капиталовите разходи за 2012 г. да се има предвид следното:

Документацията се разработва на програмен продукт ”МФПИ Инвеститор” – актуализирана версия във връзка с подготовката и изпълнението на бюджета за 2012 г., която е публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите на адрес: <http://www.minfin.bg/bg/page/167> – раздел **Информация» Услуги» Обмен на данни с МФ» Програмиране, планиране, наблюдение и контрол при финансирането на публичните инвестиции.**

При въвеждането на информация в програмен продукт “Инвеститор” за целите на изготвяне на документацията за капиталовите разходи на общината през 2012 г. не трябва да се въвежда информация по Раздел “В” в Стъпка 3/3 – Финансова част.

Въведената информация за капиталовите разходи, финансирани със средства от целевата субсидия по чл. 10, ал. 1 от ЗДБРБ за 2012 г. трябва да съответства на приетото от общинския съвет поименно разпределение на целевата субсидия по обекти за строителство и основен ремонт (включително за изграждане и основен ремонт на общински пътища), за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи и за придобиване на земя, съгласно решението на общинския съвет за приемане бюджета на общината.

Общините следва да разпределят средствата за капиталови разходи в съответствие с национални, регионални и секторни приоритети. Приоритетно следва да се осигурява финансирането на преходните обекти, след като се изясни политиката по завършването на замразените обекти.

В подлежащата на утвърждаване документация за капиталовите разходи за 2012 г. **не се включва** информацията за капиталовите разходи, **предвидени** за финансиране чрез Националния фонд към Министерството на финансите, по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) и оперативните програми на ЕС (както в частта за външните безвъзмездни помощи от фондовете на ЕС, така и за националното съфинансиране). **Тази информация се включва** в документацията и тримесечните отчети **въз основа на**

действително извършените разходи от външни безвъзмездни източници и от националното съфинансиране.

Капиталовите разходи за проекти по ПРСР, финансирани с временни безлихвени заеми от централния бюджет по реда на ПМС № 59 от 2011 г. (обн., ДВ, бр. 22 от 18.03.2011 г., изм. и доп., бр. 91 от 18.11.2011 г.), се включват в документацията и тримесечните отчети въз основа на действително извършените разходи от предоставения заем.

Всички проекти, за реализацията на които има подписани договори по различни програми с изискването за съфинансиране от общините, включително договори за финансиране с външни безвъзмездни помощи, се включват в подлежащата на утвърждаване документация.

В документацията за капиталовите разходи за 2012 г., в съответните приложения се попълва и информацията за капиталовите разходи, финансирани с външни инвестиционни кредити (държавни или с държавни гаранции).

С чл. 14, ал. 1 от ЗДБРБ за 2012 г. е дадена възможност за извършването на капиталови разходи над определените с чл. 10, ал. 1 от същия закон, ако източник за финансиране са средства от местните данъци и такси и други неданъчни приходи.

Следва да се има предвид, че в изпълнение на чл. 14, ал. 2 от ЗДБРБ за 2012 г., паричните постъпления от продажба на общински нефинансови активи (§40-00) се изразходват само за финансиране изграждането, основен и текущ ремонт на социална и техническа инфраструктура, както и за погасяване на ползвани заеми за финансиране на проекти на социалната и техническа инфраструктура. В тази връзка, заедно с бюджета на общината за 2012 г., към документацията за капиталовите разходи следва да представите попълнена **„Разшифровка за капиталовите разходи, финансирани от приходи по § 40-00 Постъпления от продажба на общински нефинансови активи” (Приложение № 10).**

Обектите, финансирани чрез паричните постъпления от продажба на общински нефинансови активи, посочени в **Приложение № 10** следва да са идентични с тези, включени в плана за капиталови разходи на общината за 2012 г., разработен на ПП „Инвеститор” и съответстващи на решението на общинския съвет.

При значителни промени в сметната стойност или срока за реализация на проектите (нови или преходни), спрямо данните, посочени в утвърдения план за разпределение на капиталовите разходи през 2011 г., следва да представите в дирекция „Финанси на общините” мотивирана обяснителна записка.

Приетата с чл. 10, ал. 1 от ЗДБРБ за 2012 г. целева субсидия за капиталови разходи (без тази за изграждане и основен ремонт на общински пътища) се предоставя на общините до 5-то число на текущия месец, като заложен лимит в СЕБРА в размер на 1/3 от тримесечното разпределение на годишния размер, съгласно чл. 13, ал. 2 от същия закон. Неусвоеният лимит от предходните месеци се ползва за плащанията с настъпил падеж през текущия месец. Целевата субсидия за капиталови разходи, предназначена за **изграждане и основен ремонт на общински пътища** по чл.10, ал.1 от ЗДБРБ за 2012 г. ще се предоставя въз основа на **заявки от общината** за необходимите средства, съобразно договорените с изпълнителите план-графици за работа на обектите (**Приложение № 11**).

Съгласно чл. 12, ал. 3 и 4 от ЗДБРБ за 2012 г. корекции в капиталовите разходи, финансирани със средства от целевата субсидия могат да се извършват като вътрешни компенсирани промени след 30.06.2012 г. в рамките на бюджетната година. Условието за извършване на компенсирани промени се обуславя от целите за ефикасно и ефективно използване на финансовия ресурс за 2012 г. с оглед усвояването му в пълен размер, съобразно приоритетите на инвестиционната програма на общината, одобрена от общинския съвет. Общините представят в Министерство на финансите **един път годишно (до 31 януари 2013 г.)** за утвърждаване **актуализираната документация** на капиталовите

разходи за 2012 г. във връзка с извършени промени в бюджетните взаимоотношения на общината с централния бюджет и вътрешни компенсирани промени в разпределението на целевата субсидия за капиталови разходи, придружена с решенията на общинския съвет, копия от корекционните писма, справка в табличен вид с колони „било” и „става” за компенсирани промени и актуализирано приложение № 10.

Отчетите за изпълнение на капиталовите разходи през съответното тримесечие на 2012 г. се представят в Министерството на финансите, дирекция „Финанси на общините” в срок до **20-то число** на месеца, следващ отчетното тримесечие, а за IV-то тримесечие - в срока за представяне на **актуализираната документация** на капиталовите разходи за 2012 година. Отчетите се изготвят в разбивката по макета от програмния продукт – модул „Инвеститор”. Информацията се представя в **един** екземпляр на хартиен носител и по електронен път на съответния отговорник, като файлът трябва да бъде записан като **пакетен** (във формат „.xml”).

V. ДРУГИ

С бюджета на общината в Министерството на финансите, дирекция „Финанси на общините” се представя **на хартиен носител** с подпис на кмета и печат на общината попълнена *Справка (Приложение № 12) за размера (ставката) на данъка върху недвижимите имоти, данъка при възмездно придобиване на имущество и туристическия данък за 2012 г.*, съгласно Наредбата на общинския съвет по чл. 1, ал. 2 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) за определяне на размера на местните данъци. Към справката се прилага **заверено копие** от съответните текстове на Наредбата на общинския съвет, с които се определят конкретните размери на гореспоменатите данъци.

С бюджета на общината в Министерството на финансите, дирекция „Финанси на общините” се представя **на хартиен носител** с подпис на кмета и печат на общината попълнена *Справка (Приложение № 13) за размера на таксата за битови отпадъци, определен въз основа на план-сметка и разходите за дейности „Чистота” и „Управление на дейностите по отпадъците”, финансирани с нея през 2012 г.* Към справката се прилага **заверено копие** от одобрената от общинския съвет **план-сметка** за разходите по чл. 66, ал. 1 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) за 2012 г.

Бюджетът на общината по агрегирани бюджетни показатели (Приложение № 14) се внася в общинския съвет с попълнена колона „Бюджет – Първоначален план” в годишен размер. Важен показател, който текущо ще се наблюдава в Министерството на финансите, е размерът на **бюджетното салдо, включително и отклоненията по тримесечия. При формиране на отрицателно бюджетно салдо за текущия отчетен период, кметът на общината представя в Министерството на финансите обяснителна записка.**

С бюджета на общината в Министерството на финансите, дирекция „Финанси на общините” се представя **на хартиен носител** с подпис на кмета и печат на общината попълнена Справка (**Приложение № 15**) за очаквания размер на разходите за 2012 г. (в годишен размер) на общините – бенефициенти по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), администрирана от Разплащателната агенция (РА) към ДФ” Земеделие”. Справката се попълва във файл – **формат на Excel (XLS)**, като се изпраща и **по електронен път** на *e-mail: k.georgieva@is-bg.net*. За целите на изготвяне на Справката, общините-бенефициенти по ПРСР следва да направят преглед и анализ на всички одобрени към момента проекти според етапа на изпълнение на всеки от тях (приключили процедури по възлагане на обществени поръчки или такива, които се очаква да бъдат приключени и разплатени до края на годината, прогнозни размери на аванси, междинни плащания и т.н.). На база на извършения анализ по всеки проект, по който общината е бенефициент, следва да се направи прогноза за цялата 2012 г. на очакваните постъпления

от средства по ПРСР, чрез трансфер от РА към ДФ "Земеделие" (вкл. аванси) и за очакваните разходи (вкл. и за сметка на депозити от преведени аванси през предходни години) за всички проекти по Програмата.

С оглед спазване изискванията на чл. 22 и чл. 32 от ЗОБ и с цел да не се допуснат просрочени задължения, *е необходимо да се извършва периодично оценка на изпълнението на планираните собствени приходи и при необходимост да се правят актуализации по бюджетите, като в същото време не се допуска извършването на разходи, срещу които няма обезпечени реални постъпления и не се очакват такива въз основа на направените анализи.*

За поддържане на добро финансово състояние на общината препоръчваме да нараснат усилията за ефективно и ефикасно използване на бюджетния ресурс. От особено значение е финансовото управление и контрол да се извършва при засилена финансова дисциплина и ясно дефинирани приоритети, като не се поемат ангажменти, неосигурени с финансов ресурс.

При констатиране на нарушения на финансовата дисциплина ще се инициират и инспекции от Агенцията за държавна финансова инспекция.

Общинският бюджет за 2012 г., заедно с протокола за вярност на данните от предварителната проверка, **бюджетът на общината по агрегирани бюджетни показатели (Приложение № 14), обобщените приходно-разходни сметки** по съответните системи за **извънбюджетните средства, документацията за капиталовите разходи**, копие от **решението на общинския съвет** и **изискуемите справки** (Приложения № 8, 10, 12, 13 и 15) *се представят в Министерството на финансите – дирекция "Финанси на общините"* в срока, определен с чл. 15 от ЗОБ.

Решението на общинския съвет трябва да съдържа информация за:

1. **общия размер** на бюджета на общината в частта за делегираните от държавата дейности и за местните дейности по приходната и разходната част;
2. разпределение на **преходния остатък от 2011 г.** по съответните функции и дейности от бюджета на общината;
3. размера на приходите и разходите на **извънбюджетните сметки и фондове** на общината;
4. разпределението на средствата от **целевата субсидия за финансиране на капиталови разходи** за делегираните от държавата дейности и за местните дейности **по обекти** за строителство и основен ремонт и други позиции на разходите в съответните функции и параграфи, както и поименно изброяване на обектите, които се **финансират чрез § 40-00 Постъпления от продажба на общински нефинансови активи** ;
5. размера на **просрочените задължения** от минали години, които ще бъдат разплатени от бюджета за 2012 г. и размера на **просрочените вземания**, които ще бъдат събрани през бюджетната година;
6. **план-график** за разплащане на отчетените просрочени задължения. В графика за всяко просрочено задължение следва да се отрази договора/фактурата, по която е възникнало задължението, дата (падеж) на плащане, размера на просроченото задължение към 31.12.2011 г. и прогноза за размера/частта от просроченото задължение за разплащане до края на 2012 г.
7. **утвърдения списък на педагогическия персонал** в делегираните от държавата дейности по образование, който имат право на заплащане на част от транспортните разходи;
8. **информация**, съгласно чл. 11 на Закона за общинския дълг (ЗОД), която следва да съдържа:
  - максималния размер на новия общински дълг;

- общинските гаранции, които могат да бъдат издадени през годината;
- максималния размер на общинския дълг и общинските гаранции към края на бюджетната година.

Обръщаме внимание, че съгласно чл. 9 от ЗОД, кметът на общината изготвя годишен отчет за състоянието на общинския дълг и го внася в общинския съвет, който се приема с решение, а съобразно чл. 18 от същия закон в 10-дневен срок от приемането на съответното решение, кметът изпраща на министъра на финансите, с копие до Сметната палата, годишния отчет за състоянието на общинския дълг и решението на общинския съвет. При неизпълнение на разпоредбите на чл.18, кметът на общината съгласно чл. 58 се наказва с глоба в размер на **500 лв.**

При изготвянето на отчета по чл. 9 от ЗОД, следва да се има предвид че е необходимо данните за дълга на общините и издадените общински гаранции, попълнени в информационната система „Регистър общински дълг”, в оборотните ведомости и касовите отчети, да бъдат обвързани.

Документацията за капиталовите разходи за 2012 г. се представя на хартиен носител в два идентични комплекта, изготвена на програмния продукт „Инвеститор” - актуализирана версия за 2012 г. Само приложение № ПИ-1 следва да бъде подписано от кмета на общината и подпечатано, като всички приложения следва да са подписани и от указаните длъжностни лица. Информацията да се представи и по електронната поща като **пакетен файл (.xml)** на e-mail адреса на отговорника от дирекция „Финанси на общините” за общината. Към документацията за капиталовите разходи се прилагат копие от *решението на общинския съвет, декларация*, че данните на хартиения носител и от e-mail са идентични и попълнено *Приложение № 10* от настоящите указания.

Бюджетът на общината за 2012 г. задължително се изпраща по електронен път за предварителна цялостна проверка чрез разработения интернет портал за комуникация към Информационната система за общините (ИСО) на адрес <http://isocom-mf.minfin.bg>. Адресът ще е активен, считано от 01.02.2012 г.

След окончателна проверка на пакетния файл с бюджета на общината и поставяне на статус „Приключен” на изпратения пакет от документи в ИСО, общината следва да разпечата прикачения в системата **протокол за вярност на данните**, който се представя заедно с бюджета в Министерството на финансите, дирекция „Финанси на общините”.

Приложения:

1. Натурални и стойностни показатели за прилагане на стандартите за делегираните от държавата дейности за 2012 година*;
2. Справка за необходимите средства за 2012 година за заплащане на част от превозните разноски на педагогическия персонал в делегираните от държавата дейности;
3. Справка за фактически разходвани средства за лекарства на ветераните от войните за ..... тримесечие на 2012 г.;
4. Справка за фактически разходвани средства за лекарствени продукти на военноинвалидите с 50 % и над 50 % намалена работоспособност за ..... тримесечие на 2012 г.;
5. Справка за фактически разходваните средства за лекарствени продукти на военноинвалидите с намалена работоспособност до 50 на сто и военнопострадалите за ..... тримесечие на 2012 г.;
6. Справка за разходите за командироване на експертите от ТЕЛК от друга община при освидетелстване на лица, живеещи на територията на тяхната община;
7. Справка за общия размер на възстановените средства от неразкрити социални услуги за ..... тримесечие на 2012 г.;
8. Справка за разпределение на субсидията за 2012 година по читалища;

9. Справка за фактически разходвани средства за присъдена издръжка по реда на Наредбата за изплащане от държавата на присъдена издръжка за ..... тримесечие на 2012 г.;

10. Разшифровка на капиталовите разходи, финансирани от приходи по § 40-00 Постъпления от продажба на общински нефинансови активи*;

11.Образец на заявка за лимит на целева субсидия за капиталови разходи за изграждане и основен ремонт на общински пътища;

12. Справка за размера (ставката) на данъка върху недвижимите имоти, данъка при възмездно придобиване на имущество и туристическия данък за 2012 г.*;

13. Справка за размера на таксата за битови отпадъци, определен въз основа на план-сметка и разходите за дейности „Чистота” и „Управление на дейностите по отпадъците”, финансирани с нея през 2012 г.*;

14. Бюджет на общината по агрегирани бюджетни показатели;

15. Справка за очаквания размер на разходите за 2012 г. (в годишен размер) на общините – бенефициенти по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), администрирана от Разплащателната агенция (РА) към ДФ” Земеделие”.

*Забележки:

Приложение № 1 – Макет за натурални и стойностни показатели за делегираните от държавата дейности, изпратени на всяка община на електронна поща.

Приложения № 12 и 13 се попълват на файловете (във формат на Excel), след което на хартиен носител се представят в МФ, заедно с исканите **заверени копия** от съответните текстове на Наредбата на общинския съвет по чл. 1, ал. 2 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) и от одобрената от общинския съвет план-сметка за разходите по чл. 6б, ал. 1 на същия закон.

Образците на всички справки са публикувани и могат да се изтеглят от интернет страницата на Министерството на финансите на адрес: <http://www.minfin.bg/bg/page/337> (раздел **Публични разходи» Финанси на общините» Документи**).

**ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ:**

/п/

(СИМЕОН ДЯНКОВ)